

## **Wam Pêtre Simãw Pêtre kot Jejus kôt hwýjê hwýr kagà nê mēnh**

Simãw Pêtre na pre kagàja nhîpêx. Kêp tep pynênh o pa xwýnh tâ hpãnhã kêp Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho pa xwýnh. Nê krî pê Jerujarê kamã kêp Jejus krajê nhõ pastô. Na pre krî piitã hkôt Jejus ã mē kãm mē hkurê xwýnhjaja tanhmã hã mē hipêx to nhũm Pêtre mē harênh ma nê mē hamaxpêr o hihtýx kaxyw mē kãm kagàja nhîpêx nê krî piitã hkôt mē hwýr kurê. Mē kot kamã harênh nê mar nê amnhĩ kamã kahak kêt nê arĩ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhîpêx mex o pa kaxyw. Nê Jejus ã mē kot amnhĩ xà htýx kamã hamak tâ nhỹrmã kaxkwa kamã mex nê pa ho pa hã mē kãm awjarê. ã mē kãm mēmoj jarê nê hã kagà anê. Nê mē kãm:

<sup>1</sup> Pa mē ate Jejus kôt amnhĩ xunhwýr nhũm Tĩrtũm kot mē ato hkra xwýnhjaja. Xà mē amex? Ot pa mē awýr kagà nhîpêx nê kumê. Ixpê Simãw Pêtre na pa. Ixte Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho mē ixpa xwýnhjê hõ na pa mē awýr kagà nê kumê.

Na xep pre Kris ã mē kãm mē pahkurê xwýnhjaja tanhmã mē anhîpêx to ka mē panhõ pika rũm mē umaj anhgrà nê ma ahpýnhã krî hkôt ri apa.

Jao mē akwýjaja ma pika pê Põt kamã krî hwýr hkôt apa.

Nê mē akwýjaja pika pê Karatas wýr apa.

Nê mē akwýjaja pika pê Kapatos wýr apa.

Nê mē akwýjaja pika pê As wýr apa.

Ně mẽ akwỳjaja Pitĩn wỳr apa.  
 ã ahpỳnhã pika hkôt mẽ apigranh par anẽ. Tã ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽ apiitã mẽ awỳr kurẽ. Mẽ apỳnh nẽ mẽ ate kamã harẽnh nẽ ixkapêr mar kaxyw.

<sup>2</sup> Na pre Mẽpahpãm Tĩrtũmja amnhĩm mẽ pahte amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpêr xwỳnhjê rê nẽ mẽ pahtã amnhĩ jarẽnh o:

–Kot paj jajê ho ixkra. Na pre ra Ixkra Jejus Kris ixpê mẽ nê ty nẽ htyk o hkamrô axkapĩ nhũm mẽ harẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Tã nhũm Ixkarõ mẽ hkarõ mã agjê nhũm mẽ ra inhmã hprãm xà kôt pix mã ri inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

Anhỳr o mẽ pahtã amnhĩ jarẽnh. Tã kê mẽ akutã nojarêt rãhã ho ri mẽ akôt pa ka mẽ ỹ hã axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ ri apa.

*Mẽ pahte amnhĩ kukamã pajamaxpêr pẽ pahkĩnh o papa hã mẽ pamã karõ*

*Rukre 12.32-34; Rõmãn 8.18-25; Sikũn Korĩt 4.16-18*

<sup>3</sup> Nẽ na pre mẽ panhõ Pahihti Jejus Krisja ty nhũm Hipêêxà Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Tã kot mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa jakamã na pre mẽ pahpê hkrajê mã mẽ pajamaxpêr nyw jagjê pu mẽ ỹ hã pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa. Hãmri nẽ Jejus akupỹm htĩrja mã pajamaxpêr nẽ amnhĩ kukamã pajamaxpêr o:

–Kot paj nhỹrmã ty nhũm Tĩrtũm kot Jejus nhĩpêx pyrã nẽ akupỹm ixtõ ixtĩr pa wa kuri ixtĩr tũm nẽ inhmex kumrêx rãhã ixpa ho ixpa. Nà koja ã inhĩpêx anẽ.

Anhÿr o pajamaxpêr jakamã kwa kêr pu mẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã mãn harênh rãhã ho papa.

<sup>4</sup> Na ra mẽ pakutêp õ krĩ kamã mẽmoj piitã ho mex nê. Õ krĩ kamã mẽmoj kot omnu nê hapêx kêt jakamã na pu htem amnhĩ tã hamãr rãhã ho papa.

<sup>5</sup> Nê mẽ kot Kris ã mẽ atomnuj mÿrapê na ka mẽ amnhĩ xà htÿx kamã ajamak o ri apa nom arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpêr rãhã ho ri apa. Hihtÿx o hihtÿx jakamã koja mẽ pahkôt pa ho pa nê mẽ pamã pajamaxpêr o hihtÿx rãhã nhũm nhÿrmã Jejus akupÿm mẽ pahwÿr wrÿ. Hãmri pu mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri papa. Ra Tĩrtũm kot mẽ pakukamã mẽ pajarênh xà hkôt.

<sup>6</sup> Jar mẽ pahte arĩ amnhĩ xà htÿx kãm pajamak o papa htã na pu htem Tĩrtũm nhÿrmã kot mẽ pahto mexta kukamã pajamaxpêr hãmri nê tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpêr kêt nê. Mẽ pahpê mẽ pahpunuj tũm nê ri papa ho papa mã xwÿnh kêt.

<sup>7</sup> Na hte Tĩrtũm mẽ panhĩpêx o te mẽ kot ôr nhĩpêx pyræk. Na htem hprĩ hã tanhmã ôr kute hã omu. Kêp ôr kumrêx ã omu rÿ mẽmoj mẽ ho pihkàr ã omunh kaxyw kuwy kamã kurê. Nhũm piitã ôr nê pigãnh pa japêr nhũm mẽ omu nê harênh o:

—Nà ãm hãmri. Kêp ôr kumrêx nê mẽmoj mẽ ho pihkàr kêt. Anê.

Na hte Tĩrtũm ã mẽ panhĩpêx anê. Jakamã mẽ pahpê Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ papa xwÿnhjaja mẽ pahte tõiã tanhmã pahpunuj to htã no nhũm mẽ panê ja rênh kêt nê. Na hte amnhĩ tã mẽ pahpumu nê hamaxpêr o:

—Kot pajkormã ja hã mẽ hamã nê tokÿx akupÿm mẽ ho mex kêt nê. Koja mẽ omnuj nê pa htã tee

ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nê ixkaga hkêt nê arĩ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpêr rãhã ho pa. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja ja hã mẽ omu nê mẽ kêp ixkra hã mẽ omunh kurê kumrêx. Te mẽ kot hprĩ hã ôr pumunh nê kêp ôr kumrêx ã omunhta pyræk. Anê.

Jakamã kêr pu mẽ arĩ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpêr rãhã ho papa. Mẽmo mỳrapê mẽ pahpunuj nê ri papa htã arĩ hkôt pajamaxpêr rãhã nhũm Jêjus nhỹrmã akupỳn mẽ pahwỳr wrỳ. Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ pahpumu nê mẽ pamã:

—Nà ãm hãmri na ka prem amnhĩ kaxyw ixpix mã ajamaxpêr rãhã ho ri apa. Mẽ kot ixtã tanhmã mẽ atomnuj to nhũm mẽ ate amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o apa htã aa ixkaga hkêt nê arĩ amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr rãhã ho ri apa. Nà ãm hãmri mẽ ate amnhĩ to mex kumrêx xwỳnh na ka mẽ. Kot paj mẽ piitã mẽ kãm ja hã mẽ ajarê.

Anhỹr o mẽ pamã kapêr.

Nê ôr o mẽ hikukrêxja mex tã koja arĩ mex rãhã hkêt nê. Kojã mẽhõ kãm tanhmã homnu hto hprãm nê homnu hpa. No mẽ papajaja kot puj mẽ arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã pajamaxpêr rãhã ho papa hãmri nê ôrta pyrã nê pajapêx kêt nê. Kurom mẽ pamex tũm nê aa pajapêx kêt nê papa ho papa.

<sup>8-9</sup> Nê Jêjusja aa mẽ ate ano ho omunh kêt tã na ka htem kãm mẽ ajapê htỳx nê kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harênh ma nê mẽ amã hkĩnh nê. Nê amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpêr mex rãhã ho ri apa. Jakamã na pre Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nê mẽ ato hkra nê mẽ apê õ krĩ kamã wa kuri amex nê apa mã xwỳnh ã mẽ ajarê. Ja kaxyw na pu prem amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpêr rãhã jao pahkĩnh nê ri papa. Nê tee ri tanhmã amnhĩ

kĩnh tỳx ã amnhĩ jarēnh to hkukamã pajamaxpēr. Kormã aa ã mẽ pahkĩnh anhỹr kêt tã mẽ pahkĩnh tỳx nẽ ri papa.

10 Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pahto mex pē mẽ panē mẽ pahte amnhĩ tomnuj rēnh par nhũm kuri mẽ pahtĩr tũm nẽ mẽ papa hã mẽ pajarēnhja. Amnepē mã Tĩrtũm nhỹ hã kapēr jarēnh o ri mẽ pa xwỳnhjaja na pre mẽ pakukamã ã mẽ pajarēnh anhỹrja ma nẽ tee ri hamaxpēr nẽ tee ri hã axpēn kukjēr o ri axpēn kôt pa. Nom hprĩ hã mar mex kêt nẽ. Tã arĩ ri mẽ pakukamã hkwyjê mã ja hã mẽ pajarēnh o ri pa.

11 Na pre Tĩrtũm Karōja Kris tyk kukamã mẽ kãm ã mẽ pajarēnh anhỹr o amnhĩrĩt. Kormã Kris kaxkwa kamã pa ri. Kormã wrỳk nẽ katorxà nhõxàhkre rũm kator kêt ri nhũm pre hkukamã mẽ kãm tanhmã ho amnhĩrĩt to. Mẽ kot hpĩr nhũm kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak kãm mẽ panē htykja ã hkukamã mẽ kãm harēnh o amnhĩrĩt. Nhũm Tĩrtũm kot akupỹm ho htĩr nẽ kãm mex o mex ã harēnhja nhũm hkukamã mẽ kãm harēnh o amnhĩrĩt. No ãm hprĩ hã mẽ kãm mēhõ nhĩxi hkôt harēnh kêt jakamã nhũm prem harēnh ma nẽ tee ri hkukamã ri hamaxpēr nẽ tee ri hã axpēn kukjēr o ri axpēn kôt pa. Nẽ hã axpēn kukjēr o:

—Kwa mēhõ koja we ã amnhĩ nhĩpêx anê? Xà koja tokyx ã amnhĩ nhĩpêx anê nà kormã?

Anhỹr o hã axpēn kukjēr o ri pa.

12 Hãmri nhũm Tĩrtũm axte mẽ kãm Jejus jarēnh kwỳ ho amnhĩrĩt nẽ mẽ kãm:

—Nà mẽ anoo mã koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ. Mẽ amỹr pē mẽ akanrēhã mẽ akra nẽ mẽ

atàmnhwỳjê noo mã koja kato nê mẽ hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Anê.

Mê papamjaja mẽ panoo mã kator nê ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o paja o ã mẽ kãm ho amnhĩrĩt anê.

Amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o ri mẽ pa xwỳnhjaja nê jarãhã mẽ ixte Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho ri ixpa xwỳnhjaja mẽ ixkapêr ãm pixii. Na pa htem wamtajê pyrà nê Tĩrtũm Karõ nhỹ hã àhpumunh tỳx xà ho mẽ amã tanhmã Jejus jarênh to ho ri mẽ akôt ixpa. Nhũm hte Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja mẽ ixkapêr ma nê tee ri hamaxpêr o mẽ pahpyrà nê kãm hprĩ hã harênh mar par prãm nê.

*Mê pahte Tĩrtũm pyrà nê tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ*

*Epes 4.1-3; Korosê 1.10-12; Sikũn Pêtre 3.10-13; Wam Juãw 3.1-6*

<sup>13</sup> E kwa Kris kôt ixtõ nê ixtõxjaja. Kêr ka mẽ Jejus kutêp mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htỳx rãhã ho ri apa. Nê Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nê. Pê tãm ajamaxpêr nê tãm amnhĩ nhĩpêx o apa. Nê mẽ ã ajamaxpêr anhỹr o:

—Nà koja nhỹrmã Jejus akupỳn mẽ ixwỳr wrỳ hãmri nhũm Tĩrtũm ixto mex rax nê. Nà koja ã inhĩpêx anê. Anê.

<sup>14</sup> Nê kêr ka mẽ Tĩrtũm kapêr kôt pix mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Te mẽhprĩre kot mẽ hipêêxà kapêr mar nê hkôt amnhĩ nhĩpêx pyræk. Kormã mẽ ate Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na ka prem ate amnhĩ nhĩpêx tũm kôt ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri apa.

15 Tã kêr ka mẽ hpãnhã amnhĩ to mex o mãn ajamaxpêr o apa nê Tĩrtũm pyrã nê amnhĩ tomnuj o apa hkêr nê. Tĩrtũmja kot amnhĩ to mex pix o pa xwýnh na.

16 Kapêr ã kagà htũm kot ja jarênh kot:  
Kêr ka mẽ ixpyrã nê amnhĩ to mex pix o ri apa.  
Anê.

17 Tã koja nhỹrmã kêp Mẽpahpãm maati hã hprĩ hã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh hkôt tanhmã mẽ pajarênh to. Tãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kôt mẽ pajarê rỳ mẽ pahte amnhĩ tomnuj kôt mẽ pajarê. Hãmri nê ahpỹnhã mẽ panhĩpêx. Mẽ pahto mex nê rỳ mẽ pahtomnuj nê. Jakamã kwa pu mẽ nhỹrmã kot tanhmã mẽ pahtomnuj to pymaj hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa rãhã nê.

18 Nê kormã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwýr kêr ri na pu prem mẽ panhĩgêr pyrã nê pahtýx ri amnhĩ tomnuj o ri papa. Tã nhũm Krisja te amnhĩm mẽ pajaprôr pyrãk o mẽ panhĩpêx. Mẽ pahte hpãnhã kapêr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw. No mẽmoj to na pre mẽ pahpãnhã amnhĩre? Nà ra mẽ pahte ja jarênh mar týx. Na pre kàxpore ho mẽ pahpãnhã amnhĩrer kêr nê. Rỳ ôr o mẽ hikukrêx ã ohtô ho mẽ pahpãnhã amnhĩrer kêr nê. Rỳ prat o mẽ hikukrêx ã ohtô ho mẽ pahpãnhã amnhĩrer kêr nê. Jajaja hapêx tokyx anhỹr mã xwýnh na.

19 Na pre ã mẽ hpãnhã amnhĩrer anê nê tãm mẽ panê ty nê htyk o amnhĩ nhĩ ho mẽ pahpãnhã amnhĩrer pa. Nhũm hkamrô axkapĩ. Te amnepê mã mẽ panhĩgêr kot amnhĩ pãnhã Tĩrtũm mã ôwêhti hkrare hpar nhũm hkamrô pikapĩrta pyrãk. ôwêhti krare mexre pix na prem kãm kupa. Mex nê

tanhmã kute hkêt xwỳnh pix. Tã Krisja aa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt kumrêx nê mẽ panê ty nê htyk o Tĩrtũm mã mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa.

<sup>20</sup> Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri na pre Tĩrtũm kot ã mẽ pahpãnhã amnhĩrer anhỹr kaxyw mẽ pakukamã kuta nê ãm. Tã nhũm amgrà ohtô nê hapêx nhũm mẽ pahwỳr kumê nhũm man mẽ pahwỳr wrỳ. Kot ã mẽ pahpãnhã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw.

<sup>21</sup> Tã nhũm prem kupĩ nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr nê mex o mex ã harê. Mẽ pahte ja hã harênh mar kôt amnhĩ kaxyw Tĩrtũm pix mã pajamaxpêr o ri papa kaxyw. Nê mẽ pahte amnhĩ wỳr Jejus jamãr rãhã ho ri papa kaxyw.

<sup>22</sup> Tã pu prem ra kot ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harênh ma nê mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga nê hkôt amnhĩ xunhwỳ. Jao amnhĩ to mex pix o ri papa. Nê mẽ pamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê hkĩnh o papa. Tã kwa kêr pu mẽ arĩ pamã axpên kĩnh tỳx rãhã ho papa.

*Te mẽ pakatorxà rũm mẽ pajapôx pyràk o axte mẽ pajapôx ã mẽ pajarênh  
Juãw 3.1-21*

<sup>23</sup> Nê na pu prem mẽ pakatorxà nhõxàhkre rũm mẽ pajapôx pyrà nê axte mẽ pajapôx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao ra mẽ pahpê Tĩrtũm kra nê ri papa. Na hte mẽ pakatorxà nê mẽ panhĩpêêxàja wa ri pa nê gaa nê mẽ pahpê ty. No kêt Mẽpanhĩpêêxà maati Tĩrtũmja wa kurom rãhã ho rãhã. Tã ra mẽ pahte amnhĩ kaxyw kapêr kôt



pajamaxpêr o pahpê hkra jakamã kot puj mẽ uràk nê nhÿrmã pahfÿr tÿm nê papa rãhã ho papa.

Nê Tÿrtÿm kapêrja Tÿrtÿm pyrã nê rãhãã. Koja aa hapêx kêt nê.

<sup>24</sup> Kapêr ã kagã htÿm kot ja jarênh kot:

Pika piitã hkôt mẽ pa xwÿnhjaja te mẽ kot pöti grã pyrãk.

Nê mẽ kot amnhÿ to mex xàja te kot kapôt ã pixôrà pyrãk.

Na hte pöti tokyx grã nê hapêx.

Nê pixôràja haxwÿja arÿgro htÿx mẽ nhÿm grã tokyx anê nê rarak pa nê hapêx.

<sup>25</sup> No Tÿrtÿm kapêr koja pöti mẽ pixôràta wa kurom aa hapêx kêt nê. Koja arÿ rãhã ho rãhã. Anê.

Tã kapêrja tãm na htem mẽ pamã kamã harê pu mẽ pahpiitã mar o papa.

## 2

*Mẽ pahte Tÿrtÿm kot amnhÿ nhÿpêx kôt amnhÿ nhÿpêx ã mẽ pamã karõ*

*Rômãn 12.2; Wam Korÿt 3.16-17; Epes 2.19-22*

<sup>1</sup> Nê kwa kêr pu mẽ axte tanhmã amnhÿ tomnuj to ho ri papa hkêt nê.

Rÿ tanhmã axpên mã paxêx to hkêt nê.

Nê paxêx rom tanhmã ri axpên nokupyr to hkêt nê.

Nê mẽmoj tã axpên kãm pagryk kêt nê.

Nê tanhmã axpên japyrÿ hto hkêt nê.

Kêr pu mẽ ã amnhÿ nhÿpêx anhÿr o papa hkêt kumrêx.

<sup>2</sup> Mẽ hkaràre na htem ãm kãm pijaôr pix prãm. Nê gaa nê htÿxre nê ra hprêk o mõ. Tã kêr ka mẽ pijaôr pix prãm xwÿnhjê pyrã nê amã Tÿrtÿm kapêr

mar nê hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa hprãm. Jao mar tỳx pê ra hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o mỗ nê gaa nê hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa. Te mẽ karàre pijaôr nê gaa nê ra hprêk o môrta pyràk.

<sup>3</sup> Ra mẽ ate Jejus kot mẽ pahto mex ã omunh mex kênã.

<sup>4</sup> Nê na htem kên o ixkre nhĩpêx kaxyw hãmri nê hkwỳ kawrà nê ri hkapi. Nhũm hõ mex kêt nhũm mẽ tee ri omu nê nhãm kumê. Tã ja pyrà nê na pre mẽ pahkwỳjaja tee ri Kris pumu nê htỳx mex kêt ã hkamnhĩx nê te mẽ kot kên mênhta pyràk o hipêx nê hkaga. No nhũm Tĩrtũmja amnhĩm Kris mex o mex ã harê. Te ho mēhõ kot kên mex kêt ã hkamnhĩx nê mēnh nhũm mēhõ kot mex ã omunh nê amnhĩm mỳnhhta pyràk. Nom Krisja kên rom kêp htĩr tũm nê pa xwỳnh jakamã nhũm pre Tĩrtũm mẽ pakaxyw ãm pu prem hkôt amnhĩ xunhwỳ.

<sup>5</sup> Nê Tĩrtũm na hte nhỹrmã mẽ pahtrĩ tũm nê wa kuri mẽ papa mã xwỳnh ã mẽ pajarê. Te mẽ pahpê kên nhũm Tĩrtũm te kot amnhĩ Karõ mã mẽ pahto ixkre nhĩpêx pyràk. Jakamã na hte Jejus Kris tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri papa. Nê tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx mex to nhũm ja hã mẽ pahpumu nê hkĩnh nê.

<sup>6</sup> Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot tanhmã Kris jarēnh to. Nê hã kuxi nê tanhmã harēnh to. Te kêp kên pyràk ã harê nê harēnh kot:

Kot paj nhỹrmã Ijaew wỳr mēhõ mẽ nhũm mẽ hkôt pa ho pa.

Koja te kêp kên o inhōrkwỹ nhĩpêx kaxyw kên maati mex kumrēxta pyràk.

Koja amnhĩ kaxyw hkôt mẽ hamaxpêr xwỳnhjaja nhỹrmã ma inhõ krĩ hwỳr api nẽ hkĩnh nẽ mex rãhã nẽ pa ho pa. Anẽ.

<sup>7</sup> Tã ra amnhĩ kaxyw hkôt mẽ pajamaxpêr xwỳnhjaja. Kẽn pyræk xwỳnh pê Jesusja na mẽ pamã mex o mex. No mẽ kot hkaga xwỳnhjaja na htem hamaxpêr punuj xwỳnh ã hkamnhĩx nẽ hkaga nẽ kãm hkĩnh kêt nẽ. Tĩrtũm kapêr ã kaga htũm kot mẽ harênh kot:

Na prem kẽn o amnhĩm òrkwỹ nhĩpêx kaxyw hkawrà ho pa nẽ kẽn maatija pumu nẽ htỳx omnuj ã hkamnhĩx nẽ hkaga.

Mẽ kot hkaga htã nhũm Tĩrtũm mẽ kurom mex o kot kẽn piitã hakrenh par ã omunh kuré kumrêx. Anẽ.

<sup>8</sup> Nẽ mããnên harênh kot:

Koja mẽ kapêr mar kêt kumrêx.

Te pry kamã kẽn nõr nhũm mẽ kot nhãm pry nẽ mênh kaxyw hkamnãr o amnhĩ par krã hi kukênh pyræk o koja mẽ amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

Mẽ kot Kris kapêr mar tã hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã te ho mẽ kot amnhĩ nẽ kẽn kamnãr o amnhĩ par krã hi kukênh pyræk o koja mẽ amnhĩ nhĩpêx. Jakamã koja nhỹrmã Tĩrtũmja ja hã tanhmã mẽ ho htỳx kumrêx. Ra kot amnhĩ kukamã mẽ kãm amnhĩ jarênh xà hkôt.

<sup>9</sup> No mẽ papajaja na pre Tĩrtũm jajê rom amnhĩ kôt mẽ paxunhwỳ. Nhỹrmã õ krĩ kamã mẽ papa ho papa kaxyw. Nẽ mẽ pahte mex o mex ã harênh kaxyw. Na pu htem Ijaew nhõ patre pyrã nẽ Pahi Maati Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa. Nom kormã mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri te mẽ pahpê kamàt kô kamã mẽ

pahtỳx ri mẽ papa xwỳnh pyràk. Tã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nễ hpãnhã te mẽ pahpê hirã mex kãm ri mẽ papa xwỳnh pyrà nễ tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho papa. Ra mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na pu htem amnhĩ to mex rãhã ho ri papa. Nễ Mễpahpãm maati Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Te mẽ kot mẽ ho àhwỳr xwỳnhjaja kot kãm amnhĩ nhĩpêx o pata pyràk. Ǻ na pre Tĩrtũm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỳr o papa kaxyw mẽ panhĩpêx.

<sup>10</sup> Amnepêm kormã mẽ pahpê hkra hkêt ri na pre mễhõ mẽ pakamã ukaprĩ hkêt kumrêx pu htem pahpunuj nễ ri papa. Tã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm mẽ pahto hkra pu mẽ pahpê hkra hã ri papa nhũm mẽ pakamã ukaprĩ rãhã ho mẽ pahkôt pa.

*Mễ pahpê Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnh Ǻ mẽ pajarênh*

*Rômãn 13.1-7; Xitre 3.1*

<sup>11</sup> E ixkràmnhwỳjaja. Ra mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã mẽ pahpê õ krĩ nhõ xwỳnh. Te mẽ pahpê jar pika nhõ xwỳnh kêt pyràk jakamã kwa kêr pu mẽ arĩ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ nhĩpêx kêt nễ. Nễ mẽ pajamaxpêr tũm o pajamaxpêr kêt nễ. Ra axtem mẽ pajamaxpêr nyw nễ axtem mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw kênã. Mễ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja te kãm akupỳm mẽ pahte hkôt amnhĩ to paxujanãr prãm pyràk. Mễ pahte axte hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa kaxyw. Tã nom kêr pu mẽ anhỳr kêt nễ.

<sup>12</sup> E kwa kêr ka mẽ anhõ krĩ kamã akwỳ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê noo mã tãm ri

amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Mẽ kot Kris ã tanhmã mẽ anhĩpêx to rỳ tanhmã hã mẽ ato kapêr punuj to htãã. Kot kaj mẽ ã mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa hãmri nhũm mẽ tee ri mẽ apumu nẽ hamaxpêr o:

—Kwa mẽ ixte mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ harênh tã mẽ kot amnhĩ to mex pix xwỳnh na mẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ nhỹrmã mẽ pahpyrà nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

—Kwa Tĩrtũm. Na pre hte akrajaja anhỹ hã amnhĩ to mex rãhã nẽ pa ho pa pa ja hã mẽ omu. Nà xep amex o amex Tĩrtũm. Anẽ.

<sup>13</sup> Nẽ mẽ apê Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh jakamã kêr ka mẽ anhõ krĩ kamã mẽ anhõ pahihti kapêr ma nẽ kapêr kôt mãn amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Nẽ mẽ anhõ pika kamã mẽ anhõ prêjitênja ka mẽ kapêr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Mẽ kot mẽ ato amnhĩptàr xwỳnhjaja ka mẽ piitã mẽ kapêr ma nẽ mẽ kapêr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa.

<sup>14</sup> Nẽ mẽ anhõ pahi nhỹ hã mẽ kapêr o mẽ pa xwỳnhjaja na htem mẽ akaxyw mẽ unhwỳ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nhũm tanhmã mẽ kot mẽ ho kaxyw. Nẽ tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ kot mẽ õ pahi mã mex ã mẽ harênh kaxyw.

<sup>15</sup> Tã kêr ka mẽ kapêr ma nẽ mẽ hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Hãmri nhũm mẽ ato kapêr punuj xwỳnhjaja ja hã mẽ apumu nẽ axte tanhmã mẽ ato kapêr to hkêt nẽ. ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apaja na Tĩrtũm kãm hprãm.

16 Nê mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na pu htem paxàmnhĩx kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Nom kêr pu mẽ pahpê hkra hã pahtỳx ri amnhĩ nhĩpêx kêt nê.

17 Nê kêr ka mẽ piitã mẽ ho mex o ri apa.

Nê mẽ ato amnhĩptàr xwỳnhjê ho mex nê mẽ hã apijaàm rãhã ho ri apa.

Nê mẽ apê Kris kôt mẽ ate axpên to mẽ atô nê mẽ atôxjê hã amã axpên kĩnh pê axpên to mex nê.

Nê Tĩrtũm ã apijaàm rãhã nê.

*Mê kãm mẽ apênh xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ*

*Epês 6.5-8; Korosê 3.22-25; Wam Ximotre 6.1-2; Xitre 2.9-10*

18 Nê mẽ apê mẽ kãm mẽ axàpênh xwỳnhjaja kêr ka mẽ anhõ patrãw kapêr ma nê hkôt ri amnhĩ nhĩpêx. Kot mẽ ato mex o pa rỳ mẽ atomnuj o pa htã ka mẽ arĩ mẽ hã apijaàm pê hkôt ri amnhĩ nhĩpêx.

19 Tanhmã kot mẽ anhĩpêx punuj to htã ka mẽ arĩ kãm axàpênh mex rãhã nê. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nê mẽ ato mex nê ka mẽ ajamakêtkati nê axàmnhĩx ri kãm axàpênh o apa.

20 Nom kot kaj tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm anhõ patrãw ja hã apumu nê hã atak ka amnhĩ xà htỳx kamã ama nê rĩ amnhĩ pumu. No kot kaj akatàt kôt kãm axàpênh mex tã nhũm amarĩ atak japêr tã kêr ka amnhĩ tã kamã agryk kêt nê. Arĩ kãm amnhĩ to htỳx kamã kãm xa nê amnhĩ tã tanhmã ho hkêt nê. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nê ato mex nê.

21 Amnepê m na pre mē pahte hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja Kris pyrà nē mē paxà htÿx kamã pajamak o papa hkukamã ja hã mē pahpumunh mex. Na pre Kris mē pakaxyw amnhî xà htÿx kãm hamak tÿx tã amnhî to htÿx nē mē kãm xa. Tã kêr pu amnhî xà htÿx kamã pajamak tã ÿ hã uràk nē amnhî to htÿx nē papa.

22 Krisja aa tanhmã amnhî tomnuj to hkêt nē pa ho pa. Nē aa mēmoj tã amnhî to hêx o pa hkêt.

23 Mē kot kãm kapêr punuj tã nhÿm amnhî tã tanhmã mē kãm nē hkêt nē. Nē mē kãm kapêr punuj kêt nē. Nhÿm prem homnuj tÿx kumrêx nhÿm amnhî xà htÿx kamã hamak tã amnhî tã mē kãm àkjêr nē tanhmã mē haprÿ hto hkêt nē. Na pre ãm hamaxpêr o: “Nà Tirtÿm kot ixtã mē omunh mex kênã. Koja nhÿrmã mē piitã tanhmã mē kot amnhî nhÿpêx to hã mē omunh xà hkôt tanhmã mē hipêx to. Tãm koja àhpumunh tÿx xà hkôt tanhmã ixtã mē harênh to. Mē kurom àhpumunh tÿx o àhpumunh tÿx xwÿnh kênã.” Anê.

24 Kris na pre te kawà kamã mē pahte amnhî tomnuj piitã gjênh nē ho nyt nē htur rãhã pÿ kahpa hã mē panê htyk pyràk o amnhî nhÿpêx. Mē pahte axte tanhmã amnhî tomnuj to hkêt prãm xàj. Pãnhã mē pahte amnhî to mex pix o ri papa kaxyw. Tã ã kot amnhî xà htÿx kãm hamak anhÿr o jêt jakamã kot puj mē pahte hkôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja aa mē pahte amnhî tomnuj pãnhã amnhîrer kêt nē. Ra Jesus htyk o kot mē panê amnhîrer par kênã.

25 Na pu pre te mē pahpê ôwêhti pikunor pyrà nē pahÿx ri papa. Tanhmã amnhî tomnuj to rãhã

ho ri papa. Tã nhũm Kris te kot ôwêhti jamãr xwýnh kot ôwêhti pikunor mã katorta pyrãk o mẽ panhĩpêx. Pu mẽ hkôt amnhĩ xunhwý nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Jao hkôt papa ho papa.

### 3

*Mẽ mjên mẽ mẽ hprõ kot tanhmã axpẽn nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ*

*Wam Korõt 7; Epes 5.22-25; Korosẽ 3.18-19; Wam Ximotre 2.9-15*

<sup>1</sup> Nẽ kêr ka mẽ anijaja mẽ amjên kapêr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Akĩnhã kormã kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt japêr tã arĩ kapêr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Kê mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu nẽ mẽ apyrã nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwýr japêr. Mẽ kãm Tĩrtũm kapêr mar prãm kêt tã koja mẽ ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumunh kôt mẽ apyrã nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr japêr.

<sup>2</sup> Na htem mẽ ate Tĩrtũm kapêr kôt tãm ri amnhĩ nhĩpêx o apa hã mẽ apumunh o ri mẽ akôt pa.

<sup>3</sup> Jakamã kêr ka mẽ anijaja amnhĩ mex pix kukamã ajamaxpêr o ri apa hkêt nẽ. Rý ajamaxpêr o:

—Ma kot paj mẽ hkuxwaxà ho amnhĩ krã hkĩ kuxwa mex nẽ inhõkrexê mex jagjê nẽ ri hã mra. Nẽ kupêxê mex kwý japrõ nẽ ho amnhĩm ixê mex nhĩpêx hãmri nẽ hagjê nẽ ri hã mra. Kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽ piitã ja hã ixpumu nẽ kãm ixkĩnh nẽ inhmex ã ijarê. Ma kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Anhỹr o ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr kêt nẽ.



<sup>4</sup> Tĩrtũm na hte ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ pahpumu nẽ ãm hã mẽ pahpumu. Mẽ ôkrexê nẽ mẽ ê mex na hte hapêx tokyx anẽ. No mẽ panhõpinhxà kaxwýnh kãm tãm ri mẽ pajamexpêr nẽ pakamã amnhĩkrit nẽ papaja. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nẽ.

<sup>5</sup> Amnepê mã mẽ pakukamã mẽ panhõ wôwô nẽ mẽ panãjaja. Mẽ hkwy kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx xwýnhjaja na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Mẽ kot mjên kôt amnhĩ nhĩpêx o pa jakamã na prem amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ ho mex nẽ kãm mẽ hapê nẽ.

<sup>6</sup> Mẽ panhõ wôwô finat Saraja na pre ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jao mjên Apraãw kapêr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Nẽ kêp õ pahi hã harê nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Tã kot kaj mẽ urak nẽ amnhĩ to htýx nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa. Hãmri nẽ amnhĩ tã amã amjên puma hkêt nẽ apa nẽ te apê Sara hkra pyrak.

<sup>7</sup> Nẽ mẽ amyjaja kêr ka mẽ tãm mẽ aprõ nhĩpêx o ri mẽ hkôt apa. Mẽ akĩnhã mẽ hihtýx kêt jakamã mẽ kamã axukapri rãhã ho ri mẽ hkôt apa. War ajamẽ war apê Jejus kukwak ri war atĩr tũm nẽ apa mã xwýnh jakamã kêr ka mẽ ho mex rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Tĩrtũm kãm war ajamẽ war ajapê jakamã kot kaj mẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri apa hãmri nẽ ra axãmnhix mẽmoj tã amnhĩ to Tĩrtũm wý nhũm mẽ amar kurê kumrêx.

*Tĩrtũm krajaja kot amnhĩ xà htýx kamã hamak ã mẽ harênh*

*Rômãn 12.9-21; Korosẽ 1.10; Wam Tesarõn 5.14-15*

<sup>8</sup> E Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. Nà ixkapêr jatur xà na ja. Kêr ka mẽ ri axpên kôt ajamaxpêr mex pê axpên to mex rãhã ho ri apa. Nễ mẽ ate Kris kôt axpên to atõ nễ atõx ã amã axpên kĩnh o ri apa. Jao axpên kamã axukaprĩ nễ mẽmoj to axpên kutã anojarêr rãhã nễ.

<sup>9</sup> Na pu prem Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm mẽ pahto hkra nễ mẽ pahto mex ã amnhĩ jarê. Tã koja mễhõ tanhmã mẽ anhĩpêx to rỳ tanhmã mẽ ato kapêr punuj to. Nom kêr ka mẽ ama nễ amnhĩ tã tanhmã ho rỳ tanhmã ho akapêr punuj to hkêt nễ. ãm te Tĩrtũm kot mẽ panhĩpêx pyrãk o mẽ hipêx nễ mẽ ho mex pix o ri mẽ hkôt apa. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm.

<sup>10</sup> Kapêr ã kagã htũm kot ja jarênh kot: Kot kaj mẽ amã amex nễ akĩnh nễ ri apa hprãm hã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê: Kot kaj mẽ ri akapêr punuj o ri apa hkêt nễ. Nễ mẽmoj tã amnhĩ to axêx o ri apa hkêt nễ.

<sup>11</sup> Nễ te mẽ ate amnhĩ katut kôt ate amnhĩ tomnuj rênh o apa pyrã nễ hpãnhã amnhĩ to mex pix o ri apa.

Nễ mẽ amã tãm axpên nhĩpêx pix prãm o ri axpên kôt apa.

Nễ mẽ amã ajamakêtkati nễ axpên kôt apa hprãm rãhã ho ri apa.

<sup>12</sup> Na hte Tĩrtũmja ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa xwỳnhjê jamãr mex rãhã ho pa.

Nhũm mẽ tanhmã amnhĩ to hwỳr to nhũm mẽ mar kurê kumrêx.

No mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja na hte mẽ kutã amnhĩ xãm nễ ãm mẽ omu nễ mẽ ho mex kêt nễ. Anễ.

Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ã mẽ harênh kot anhỹr.

<sup>13</sup> Nê kot kaj mẽ amã amnhĩ to mex pix o apa hprãm nhũm mẽhõ ja hã tanhmã mẽ atomnuj to hkêtnê.

<sup>14</sup> No kot kaj mẽ amnhĩ to mex pix o apa htã nhũm mẽhõ ja hã apumu nê tanhmã hamaxpêr to nê atomnuj ka amnhĩ xà htỹx kamã ajamak japêr. Tã koja Tĩrtũm nhỹrmã ja hã tanhmã mẽ ato mex to. Jakamã kwa kêr ka mẽ tee ri mẽhõ kot tanhmã mẽ atomnuj to hkukamã ajamaxpêr pê amã mẽ uma ho ri apa hkêtnê. Nê tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr o akapri nê ri apa hkêtnê.

<sup>15</sup> ãm amnhĩ kaxyw Kris mã mãn ajamaxpêr tỹx rãhã nê mẽ panhõ Pahihti hã apijaãm rãhã ho ri apa. Nhũm mẽhõ ja hã mẽ apumu nê tanhmã hã mẽ akukjêr to nê mẽ amã:

—Kwa mẽmo kaxyw na ka pre Kris kôt amnhĩ xãm nê hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa? Anê.

Ka mẽ ama hãmri nê aprĩ hã kãm amnhĩ jarênh kurê kumrêx.

<sup>16</sup> Nom kêr ka mẽ akapêr mã aprĩ kamã kãm amnhĩ jarê. Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx o apa hã mẽ kãm amnhĩ jarê. Koja mẽ Kris ã mẽ ato kapêr punuj rỹ hã mẽ atã hpêr o axkê nê pikunhar japêr ka mẽ ãm amnhĩ tã mẽ ama nê ãm mẽ ama. Kwãr mẽ mãmrĩ ã mẽ anhĩpêx anê. Kêr ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nê arĩ amnhĩ to mex rãhã ho ri apa. Kêr kê mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ apumu nê hpijaãm nê.

<sup>17</sup> Nê koja mẽ akwỳjaja mẽ ate Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa hã mẽ apumu nê hã tanhmã mẽ anhĩpêx to htã kêr ka mẽ arĩ Tĩrtũm kôt

amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Ja na kãm hprãm. Nom kot kaj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ ja hã mẽ apumu nẽ pahihtĩ mã mẽ ajarẽ nhũm kuma nẽ ja hã tanhmã mẽ amã àkjêr to ka mẽ ra apijaàm nẽ.

18 Nẽ Krisja na pre mẽ panê ty. ãm htyk tipxi tã mẽ pahpiitã mẽ pahpãnhã amnhĩre. Mẽ pakurom aa kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt tã mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa. Mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr nẽ nhỹrmã ma Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr paxàpir nẽ kamã pahtĩr tũm nẽ papa ho papa kaxyw. Mẽ kot hpĩr tã nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr nhũm htĩr o htĩr.

19-20 Nom kormã akupỹm htĩr kêt ri na pre hkarõ pix o mẽ htyk xwỳnhjê hwỳr mỗ. Ahpunu kamã mẽ hkarõ kệp prês nẽ hkrĩ xwỳnhjê hwỳr mỗ nẽ mẽ kot Noehti kapêr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nhũm gô htàm kot mẽ hanhir par xwỳnhjê mã kapêr. Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê kuwy maati wỳr mẽ rẽnũ ã mẽ hkukamã mẽ kãm awjarẽ. Amnepêm kormã Noehti kot pàr raxta nhĩpêx o kuhê ri na prem kãm Tĩrtũm kapêr mar prãm kêt nẽ. Nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kamã gryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Arĩ amnhĩ tã mẽ hamãr o pa. Mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm xàj arĩ mẽ hamãr ry ho pa. No ãm tee ri mẽ hamãr kaprỳ nhũm mẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr kêt nẽ htỳx ri amnhĩ tomnuj o pa. Mẽ ãm grêre nẽ Noehti kapêr ma nẽ gô htàm pymaj hkôt pàr raxta wỳr agjê. ãm mẽ kệp 8 pix nẽ hwỳr agjê nhũm gô htàm mẽ hanhir kêt nẽ. Tĩrtũm na pre mẽ nê omunh mex nẽ. No mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nhũm gô htàmja mẽ hanhir o mẽ

himex pa. Nhũm mẽ kêp 8ja pix arĩ htĩr nẽ mex nẽ pàr raxta kamã gô krãhkà hã mex rãhã pa.

<sup>21</sup> Gô tàmja kêp hprĩ hã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahto amnhĩrĩt xà na. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm kaga nẽ hpãnhã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ pahto amnhĩrĩt xà. Jakamã na htem mẽ pahkrã kumrã. Nom mẽ kot mẽ panê mẽ pagrã kugrành kaxyw kêt ra mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw na htem mẽ pahkrã kumrã. Ra mẽ pahte Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx o papa hã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw. Pu mẽ ra mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Te mẽ pahte gôx kãm mẽ pahte amnhĩ tomnuj rer par pyrà nẽ hpãnhã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa.

<sup>22</sup> Nẽ na pre Jejus akupỹm htĩr nẽ ma akupỹm Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr api nẽ Tĩrtũm nhĩhkô hã pahihiti hã mẽ hkrĩ xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. Hãmri nẽ ra Tĩrtũm kapêr o mẽ wryk xwỳnh nẽ pahi piitã mẽ ho amnhĩptàr o hkrĩ.

## 4

*Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ*

*Epes 4.17-24; Korosẽ 3.1-11*

<sup>1</sup> Nẽ na prem Kris pĩ nhũm amnhĩ xà htỳx kãm hamak kãm htyk kaxyw tã arĩ mẽ kãm xa. Ra kot amnhĩ xà hkukamã amnhĩ tã mẽ omunh tã tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr o amnhĩ tã tanhmã ri mẽ kot hpĩr mã xwỳnhjê homnuj to hkêt nẽ. Arĩ mẽ kãm xa nhũm prem kupĩ. Tã kêr pu mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr o ri papa. Mẽ kot hã

tanhmã mẽ panhĩpêx to htã pu mẽ uràk nẽ amnhĩ xà htỳx kãm pajamak tã tanhmã amnhĩ tã mẽ ho hkêt nẽ. Na hte ra mẽ htyk nẽ mẽ hikwỹ xwỳnhjaja axte amnhĩ tomnuj kêt nẽ. Tã kêt pu mẽ uràk nẽ axte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa hkêt nẽ.

<sup>2</sup> Jakamã kêt pu mẽ axte mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx o papa hkêt nẽ. Nẽ mẽ pajamexpêr tũm kôt axte pajamexpêr o papa hkêt nẽ. ãm Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa rãhã ty.

<sup>3</sup> Amnepêm kormã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na pu prem mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx.

Jao nhãm mẽnijê pumu nẽ mẽ kamã pahpijaàm kêt hprãm.

Nẽ pahpipãnh o ri papa.

Nẽ mẽ pahpipãnh kaxyw axpên wỳr akuprõ nẽ mẽnijê kamã pahpijaàm kêt.

Nẽ sãnti hwỳr pahkõnkrã ho pahkrĩ nẽ kãm amnhĩ jagrer.

<sup>4</sup> Tã Kris kôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa. Hãmri nhũm arĩ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ pahpumu nẽ hêx rom amnhĩ kôt mẽ pamã tanhmã rĩ àhkrox to ho pa. Pu mẽ axte mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nhũm mẽ tee ri ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pakamã gryk kato nẽ tanhmã mẽ pahto kapêr punuj to.

<sup>5</sup> Tã koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ wỳr mẽ hã karõ nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ kutã hkrĩ. Nẽ kormã mẽ htĩr ri tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kãm amnhĩ jarẽnh pa. Hãmri nhũm mẽ kot amnhĩ

nhîpêx ã tanhmã mẽ hipêx to. Koja mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pajarênh to. Mẽ htyk xwýnhjaja nẽ kormã mẽ pahîr nẽ mẽ papa xwýnhjaja nhũm mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pajarênh to.

<sup>6</sup> Na pre Jejus ty hãmri nẽ kormã akupÿm htîr kêt rãhã hkarõ pix o ma amex wÿr tẽ nẽ kamã mẽ htîr ri amnhî kaxyw Tîrtũm mã hamaxpêr xwýnhjê mã awjarê. Na prem mẽ kot amnhî tomnuj mÿrapê ra wej nẽ ty nẽ arî amex kãm ri pa. Jakamã nhũm Jejusja hkarõ ho ma mẽ hwÿr tẽ nẽ mẽ kãm:

—E na pa ra mẽ ate amnhî tomnuj pãnhã amnhîrer pa. Tã kormã mẽ atîr ri mẽ ate amnhî kaxyw Tîrtũm kôt ajamaxpêr jakamã kot kaj mẽ ma hwÿr api nẽ wa ixkuri wa ixpyrà nẽ atîr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa. Anẽ.

*Mẽ pahpê Kris kwÿ hã tanhmã mẽ pahte axpên nhîpêx to hã mẽ pamã karõ*

*Rômãn 12.6-8; Wam Korîť 12.1-11*

<sup>7</sup> Nẽ koja tokyx mẽ panhõ pikaja mẽ pahpê hapêx nẽ kamã mẽmoj piitã hapêx pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ ate amnhî nhîpêx ã amnhî pumunh mex o apa.

Nẽ mẽ atÿx ri ajamaxpêr ri apa hkêt nẽ.

Nẽ mẽmoj punuj nẽ amnhî to htÿx o ri apa ho ajamaxpêr nyw pix o amnhî to Tîrtũm wÿr rãhã ho ri apa.

<sup>8</sup> Nẽ kwa kêr ka mẽ amã axpên kînh o ri axpên kôt apa. Ja na mex o mex. Kot kaj mẽ ã axpên nhîpêx anẽ nhũm Kris kôt atõ rÿ atõxjê hõ tanhmã atomnuj to japêr ka amnhî tã omu nẽ ãm omu. Amã hkînh o ãm amnhî tã omu. Jao axte kot tanhmã atoja mã ajamaxpêr kêt nẽ.

<sup>9</sup> Nê kêr ka mẽ axàmnhĩx ajamakêtkati nê amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr axpẽn wỳ nê axpẽn to mex o ri apa. Nom kêr ka mẽ agryk kãm amnhĩ wỳr mẽ hwỳr kêt nê.

<sup>10</sup> Na pre ra Tĩrtũm mẽ pahpê hkra hã ahpỹnhã tanhmã mẽ pamã mẽmoj tã karõ hto nê ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa kaxyw mẽ pahto mẽ paxihtỳx. Mẽ pahte ahpỹnhã tanhmã axpẽn to mex to ho ri axpẽn kôt papa kaxyw. Tã kêr ka mẽ ra kot mẽmoj tã mẽ amã karõ hkôt axpẽn nhĩpêx o ri axpẽn kôt apa.

<sup>11</sup> Kojã ma mẽ ate akwỳjê mã kapêr jarênh o ri apa kaxyw mẽ amã karõ ka mẽ ama nê akatàt kôt ỹ hã mẽ kãm harênh mex o ri mẽ hkôt apa. Rỳ tanhmã axpẽn to ajuta hto ho ri apa kaxyw mẽ axunhwỳr japêr ka mẽ amnhĩ tã omu nê hkamnàr rom mẽ ho ajuta mex rãhã ho ri apa. Mẽ apiitã Jejus nhỹ hã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kêr kê Jejus kôt mẽ akwỳjaja amnhĩ tã mẽ apumu nê mẽ anhỹ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harê.

*Jejus kwỳjaja kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa hã mẽ harênh*

*Rukre 6.20-23; Juãw 16.1-4; Sikũn Tesarõn 1.3-12; Sikũn Ximotre 3.13; Eprêw 12.3; Xiakre 1.2-4*

<sup>12</sup> E Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. Kojã Kris kwỳ kêt xwỳnhjaja Kris ã tanhmã mẽ anhĩpêx to nom kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr o akaprĩ nê apa hkêt nê. Kêt mẽ akĩnh rãhã axpẽn kôt ri apa. Na htem ã mẽ pahpê Kris kwỳjê nhĩpêx anhỹr o pa. Jakamã kwa mẽ amnhĩ tã mẽ omu nê tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr kêt nê.



13 Mě arĩ akĩnh nẽ ri apa. Mě kot Kris pyrã nẽ mẽ panhĩpêx punuj tãã. Kêr kê Jejus nhỹrmã akupỹn mẽ pahwýr wrý pu mẽ omu nẽ pahkĩnh tỳx o pahkĩnh tỳx.

14 Kwãr mẽ mãmri mẽ pahpê Kris kwý hã tanhmã mẽ panhĩpêx to. Na htem ã Tĩrtũm Karõ kot mẽ pahkarõ mã gjêx xwýnhjê nhĩpêx o pa anẽ.

15 Nẽ mẽ apê Kris kwý jakamã kwa kêr ka mẽ amnhĩ to mex rãhã o ri apa.

Jao mẽ hpar o ri apa hkêt nẽ.

Nẽ ri axàhkĩnh o ri apa hkêt nẽ.

Nẽ nhãm mẽ hkaêx mã agjêx o ri apa hkêt nẽ.

Nẽ tanhmã mẽ homnuj to ho ri apa hkêt nẽ.

Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa nhũm mẽ anhõ pahihti ja hã tanhmã mẽ ato ka mẽ amnhĩ kamã apijaàm tỳx nẽ.

16 Nom koja mẽ apê Kris kwý hã tanhmã mẽ anhĩpêx to ka mẽ ja hã amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩ kamã apijaàm kêt nẽ. ãm Tĩrtũm pix mã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Ixpê akra Kris kwý hã na mẽ ã ixtomnuj anẽ. Nom ixpê akra jakamã kwãr mẽ mãmri tanhmã inhĩpêx to. Amex o amex o ate ixto akra jakamã kwãr mẽ mãmri ã inhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.

17 Nẽ koja Tĩrtũm tokyx mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumu nẽ tanhmã mẽ panhĩpêx to. Mě pahpê hkrajaja koja tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hã tanhmã mẽ pahto mex to. Hãmri nẽ hpãnhã mẽ kêp hkra hkêt xwýnhjê ho hapu nẽ tanhmã mẽ hipêx to. Mě kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr kêt jakamã nhũm mẽ pahkĩnhã tanhmã mẽ homnuj tỳx to.

18 Kapêr ã kagà htũm kot ja hã mẽ pajarênh kot: Mẽ kot Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ to mex xwỳnhjaja na htem àmnhĩx amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa kamã ty nhũm Tĩrtũm ma ò krĩ hwỳr amnhĩ wỳr mẽ ho àpir kurê kumrêx.

Nom mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja koja mẽ hkĩnhã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa nẽ aa mex kêt nẽ. Anẽ.

19 Tã koja Tĩrtũm kãm ja prãm japêr kwãr mẽ mãmri Kris ã tanhmã mẽ pahtomnuj to. Nom kêr pu mẽ Tĩrtũm kamnàr rom amnhĩ to mex pix o ri papa. Kêp mẽ panhĩpêx xwỳnh maati jakamã ra kot amnhĩ jarênh xà hkôt koja tanhmã ri mẽ pamã amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

## 5

*Tĩrtũm krajaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ*

*Atre 20.28-31*

<sup>1</sup> E kot paj hpãnhã mẽ apê Kris kwỳ hkrãhtũmjê mã ixkapêr ka mẽ inhma. Ijaxwỳja ixpê mẽ akrãhtũmjê hõ na pa. Na pa pre mẽ akurom Kris htyk kãm omu. Nom kot puj mẽ nhỹrmã pahpim-ràatã mex o mex ã omu nẽ uràk nẽ mẽ pamex nẽ ri papa ho papa.

<sup>2-3</sup> Jakamã e Kris kôt mẽ hkrãhtũmjaja kêr ka mẽ atar Kris kôt pahkwỳjê jamãr mex nẽ. Ra Tĩrtũm kot mẽ ate kãm hkwỳjê jamãr kaxyw mẽ axunhwỳr jakamã kêr ka mẽ omunh mex rãhã ho mẽ hkôt ri apa. Te ho ôwêhti jamãr xwỳnh kot ôwêhti jamãr mexta pyràk. Te mẽ kêp Tĩrtũm krit ôwêhti nhũm mẽ ate kãm mẽ hamãr o apa xwỳnh pyrà nẽ kãm mẽ omunh mex rãhã ho ri mẽ hkôt

apa. Nê akĩnh pê tanhmã ri mẽ ho ajuta hto ho ri mẽ hkôt apa. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm. Nom kêr ka mẽ ano hkà karôt kãm mẽ ho ajuta hkêt nê. Rỳ kàxpore hprãm xàj mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nê. ãm amarĩ tanhmã mẽ kutã anojarêt to pix kukamã ajamexpêr o ri mẽ hkôt apa.

Nê kêr ka mẽ kãm mẽmoj tã karõ kamã axihtỳx kêt nê. Mẽ akapêr mã aprĩ kamã mẽ kãm mẽmoj jarê kê mẽ amnhĩ tã mẽ apumu nê mẽ apyrà nê ã axpên nhĩpêx anhỹr o pa.

<sup>4</sup> E kêr ka mẽ ã Kris kôt mẽ akwỳjê jamãr mex pê mẽ hipêx o apa anê. Hãmri nhũm mẽ pajamãr xwỳnh maatija ja hã mẽ apumu nê nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nê mẽ ato mex rax nê.

<sup>5</sup> Nê e mẽ amy xàptàr nywjaja. Kêr ka mẽ Kris kôt mẽ akrãhtũmjê kapêr ma nê mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

Nê kwa kêr ka mẽ apiitã axpên nhĩpêx o te anhĩõ kot amnhĩ to rax o ajakrenh pyrãk. Tĩrtũm kapêr ã kagã htũm kot ja jarênh kot:

Mẽ kot amnhĩ to jarkrar o ri mẽ pa xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm mẽ kutã amnhĩ xunhwỳ.

No mẽ kot amnhĩ to hkryre nê axpên tã hpijaàm o mẽ pa xwỳnhjaja na hte mẽ ho mex o pa.

<sup>6</sup> Anhỹr ã mẽ harênh jakamã kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm ã apijaàm rãhã ho ri apa ixkwỳjaja. Nê axpên mã ri amnhĩ to jarkrar o ri apa hkêt nê. Kêr kê Tĩrtũm xihỳx xwỳnhja ja hã mẽ apumu hãmri nê nhỹrmã kot mẽ pahto mex xà hã arĩgroja kato nhũm mẽ ate amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ ajarê nê mẽ ato mex rax nê.

7 Nê kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr pê akaprĩ ho ri apa hkêt nê. ãm te mẽ ate Tĩrtũm mã akaprĩ nhõr pyræk o amnhĩ nhĩpêx nê axãmnhĩx akĩnh nê akaprĩ hkêt nê apa. Tĩrtũm kêp mẽ pajamãr xwỳnh maati kênã kot ka kêt mẽ ri akaprĩ nê ri apa.

8 Nê kwa mẽ okora. Kêr ka mẽ amnhĩ nê kot mẽ pakutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh maati Satanastija pumunh mex rãhã ho ri apa. Na hte mẽ panhĩpêx o te ropkror kot akunĩ kamã mry ho krihkrit o ri mrar pyræk o mẽ panhĩpêx. Jao mẽ pahte Kris kaga hprãm xàj apkati mẽ tanhmã nê mẽ pahto ho ri mẽ pahkõt pa.

9 Na hte ã pika piitã hkõt Kris kõt mẽ pahtõ nê mẽ pahtõxjê nhĩpêx anhỹr o pa nhũm mẽ pahpyrà nê amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa pê omnuj nê pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ Kris kõt amnhĩ xunhwỳr tỳx nê kutã amnhĩ to htỳx rãhã ho ri apa.

10 Tĩrtũm kãm mẽ pajapê jakamã na hte mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã ho ri pa. Na pre mẽ pamex nê nhỹrmã mẽ pahte kuri tãm amnhĩ nhĩpêx o papa mã xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Kris kukwak ri ã mẽ pajarẽnh anhỹr jakamã mẽ ate jar Kris ã apunuj nê ri apa htã kot kaj mẽ kritpêm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ry hkêt nê. Koja Tĩrtũm mẽ akrã kamã mẽ ajamaxpêr xihtỳx jagjê ka mẽ akupỹm amex nê axihtỳx pê ate amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa.

11 Tĩrtũmja hihtỳx o hihtỳx nê àhpumunh o àhpumunh. Nê hihtỳx xà nê àhpumunh xà koja aa kêp hirerek nê hapêx kêt kumrêx. ãm hãmri na mẽ kot harẽnh kot anhỹrja.

*Pêtre kapêr jatur xà*

<sup>12</sup> Nê ota Kris kôt mẽ pahtõ Sirastija na inhmã mẽ akaxyw kagàja nhĩpêx pa mẽ awỳr mẽnh kaxyw. Na pa hte kãm ixkapêr nhũm inhma nê inhmã hã kagà. Na hte Kris kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri pa. Tã inhmã kagàja nhĩpêx. Mẽ ate kamã harênh nê mar nê tãm ajamexpêr kaxyw. Nê Tĩrtũm kãm mẽ ajapê nê kot mẽmoj to mẽ akutã nojarêt ã mẽ ate kamã harênh kaxyw. Tã kêr ka mẽ kãm mẽ ajapê hã amnhĩ tã harênh ma nê kapêr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Mẽ akwỳjaja kot tanhmã hã mẽ ato htãã.

<sup>13</sup> Nê ota jar Papirõn kamã Kris kôt mẽ pahtõ nê mẽ pahtõxjaja mẽ awỳr hpêr mẽ. Tĩrtũm kot mẽ pahpyrà nê mẽ ho hkra jakamã mẽ kêp mẽ atõ nê mẽ atõx ã mẽ awỳr hpêr mẽ. Nê Xiakre mããnên mẽ awỳr hpêr mẽ. Te kêp ixkra pyræk.

<sup>14</sup> Nê kêr ka mẽ nhỹri apê Kris kwỳ hã axpẽn pumu nê mẽ axpẽn to atõ nê atõx ã axpẽn mã akapêr mex kurê kumrêx.

E kê Tĩrtũm mẽ apê Kris kwỳ hã mẽ amã mẽ ajamakêtkati nê mẽ apa xà gõ ka mẽ axàmnhĩx ajamakêtkati nê amex nê ri apa ho apa.

Tã ãm ja pix. Ixpê Simãw Pêtre na pa ã mẽ awỳr kagà nê mẽnh anê.

## **Tĩrtũm kapër ã kagà nyw** **New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)**

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

### **Copyright Information**

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

### **The New Testament**

in Apinayé

**© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files  
dated 29 Jan 2022

383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f